Chrzest i osobista decyzja ucznia Jezusa

Jezus Chrystus — życie i nauka • Mk 1:16–20; Dz 2:37–41; Dz 8:26–39

Myśl przewodnia

Chrzest i uczniostwo są w Nowym Testamencie związane z nauczaniem, odpowiedzią wiary i odpowiedzialnością.

Opowieść i opracowanie dla uczestnika

Mk 1:16–20 ukazuje wezwanie Szymona i Andrzeja, Jakuba i Jana. Z perspektywy narracji jest to początek drogi uczniowskiej, która obejmuje późniejsze nauczanie, niezrozumienie, kryzysy i ponowne uczenie się wierności.

Dz 2:37–41 znajduje się w zupełnie innej części historii: po śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa Piotr głosi Ewangelię, słuchacze pytają o odpowiedź, a tekst mówi o opamiętaniu i chrzcie. Zestawienie obu fragmentów pomaga odróżnić powołanie do uczniostwa od konkretnej praktyki wspólnoty apostolskiej.

W Dz 8:26–39 poznajemy kolejną historię głoszenia i chrztu. Różne opowiadania Dziejów trzeba czytać osobno, zanim sformułuje się normę dotyczącą sposobu i warunków chrztu.

Rodzaj dokonywanej decyzji jest istotny także z punktu widzenia etyki: przymus, publiczne zawstydzanie lub obietnica szczególnych korzyści w zamian za deklarację religijną osłabiają wolność sumienia. Wychowanie chrześcijańskie ma rozwijać rozumienie, możliwość pytania i osobistą odpowiedzialność.

Dz 2:38 opisuje wezwanie Piotra do nawrócenia i chrztu w imię Jezusa Chrystusa, natomiast Mt 28:19 zawiera polecenie chrzczenia z wymienieniem Ojca, Syna i Ducha Świętego. W badaniu tych tekstów należy rozróżnić opis wiary i autorytetu Jezusa od sposobu wypowiadania formuły w obrzędzie. Różnice praktyki nie mogą zastąpić analizy tekstu i historii przekazu. Osobista decyzja o chrzcie wymaga rozmowy, zrozumienia konsekwencji oraz braku przymusu.

W dyskusji o chrzcie możliwe są różne tradycje kościelne. Uczciwe opracowanie powinno rozdzielić świadectwo poszczególnych tekstów, historyczny rozwój praktyki oraz decyzję wspólnoty. Zawsze trzeba pozostawić młodej osobie czas na jej własną drogę.

Cele lekcji

• Analizuje różnicę między uczniostwem i chrztem w NT.

• Wyjaśnia znaczenie opamiętania i świadomej odpowiedzi w Dz 2.

• Formułuje etyczne zasady rozmowy z młodszymi o wierze.

• Potrafi odpowiedzieć: Czy zapis „w imię Jezusa” w Dz 2:38 sam określa wszystkie słowa wypowiadane nad chrzczonym?

Przebieg zajęć

Problem seminarium — 6 min

Kiedy uczniostwo staje się własnym przekonaniem, a kiedy jedynie przyzwyczajeniem?

Egzegeza tekstów — 15 min

Lektura Mk 1:16–20; Dz 2:37–41; Dz 8:26–39. Po poznaniu osoby Jezusa obserwujemy, jak zapraszał ludzi do nauki i współpracy. Ewangelia Marka pokazuje pierwszych rybaków; Dzieje Apostolskie opisują późniejsze świadome odpowiedzi na głoszoną Ewangelię.

Porównanie odczytań — 13 min

Porównajcie Mk 1:16–20, Dz 2:37–41, Dz 8:26–39 i Mt 28:18–20. Oznaczcie zdarzenia, słowa nakazu i konteksty.

Dyskusja oraz karta — 20 min

Przeprowadźcie debatę z dwiema tezami o przygotowaniu do chrztu; odróżnijcie argument biblijny, zwyczaj wspólnoty i kryterium etyczne. Dodatkowa wskazówka dla prowadzącego: Zestaw Dz 2:38 i Mt 28:19: tryb wypowiedzi, adresaci, przedmiot nakazu, pytania nierozstrzygnięte.

Wniosek i ograniczenia — 6 min

Podsumujcie warunki uczciwego towarzyszenia człowiekowi w wyborach religijnych.

Pytania i propozycje odpowiedzi

Co odróżnia powołanie pierwszych rybaków od zdarzeń w Dz 2?

Opisują inne momenty historii i inne grupy osób.

Dlaczego potrzeba kontekstu przy tworzeniu nauki o chrzcie?

Relacje narracyjne i polecenia pełnią odmienne funkcje.

W jaki sposób presja zaburza decyzję religijną?

Ogranicza możliwość rozumienia, pytania i świadomej odmowy.

Czy zapis „w imię Jezusa” w Dz 2:38 sam określa wszystkie słowa wypowiadane nad chrzczonym?

Tekst nie przytacza pełnego przebiegu obrzędu; kwestia wymaga zestawienia z Mt 28:19 i innymi świadectwami.

Pomoce dydaktyczne

- Biblie Mk 1, Dz 2, Dz 8, Mt 28
- arkusz rozróżnienia tekst/norma
- zasady moderacji rozmowy

Wskazówki biblijne i wychowawcze

- Powołanie uczniów w Mk 1 i wezwanie do chrztu w Dz 2 są różnymi wydarzeniami. Nie narzucaj dzieciom decyzji o chrzcie. Dla najstarszych omawiaj relację Dz 2:38 i Mt 28:19 bez przedstawiania formulek jako magicznych słów.
- Oddziel obserwacje zawarte w tekście od wniosków i odniesień współczesnych; pozostaw czas na pytania, także bez odpowiedzi.
- Decyzja o chrzcie wymaga osobistego przekonania i nie podlega presji grupy.
- Mk 1:16–20 mówi o powołaniu Szymona i Andrzeja, następnie Jakuba i Jana. Byli rybakami. Autor pokazuje ich odpowiedź na wezwanie Jezusa, nie opisuje zaś każdej rozmowy poprzedzającej decyzję.
- W Łk 5:1–11 opowiadanie powołania zawiera dodatkowe wydarzenia i szczegóły; przy porównywaniu Ewangelii rozpoznawaj elementy wspólne i odrębne.
- Dz 2:37–41 odnosi się do reakcji słuchaczy kazania Piotra po zmartwychwstaniu Jezusa. Zawiera wezwanie do opamiętania oraz chrztu, jednak nie przedstawia powołania pierwszych rybaków.
- Decyzje o chrzcie i wyznaniu wiary nie mogą być wymuszane przez nauczyciela, presję grupy ani mechaniczne zaliczenie kursu. Wiek, zrozumienie i samodzielność wymagają roztropności.

• J 13:34–35 wiąże uczniostwo z wzajemną miłością; naśladowanie Jezusa ma konkretny wymiar w relacjach, prawdomówności i trosce o innych.

• Nie oceniaj uczniów pod kątem gotowości do chrztu; program edukacyjny nie jest egzaminem z osobistej wiary.

• Nie namawiaj dzieci do ukrywania decyzji religijnych przed rodzicami. Unikaj presji na chrzest, deklaracje, publiczne świadectwa lub porzucanie szkoły i rodziny. Szanuj dojrzałość i granice dziecka.

• Mk 1:16–20 opisuje powołanie pierwszych uczniów. Temat chrztu i odpowiedzialnej decyzji wymaga ponadto Dz 2:37–41 lub Dz 8:26–39.

• RED. II: Powołanie uczniów w Mk 1 i wezwanie do chrztu w Dz 2 są różnymi wydarzeniami. Nie narzucaj dzieciom decyzji o chrzcie. Dla najstarszych omawiaj relację Dz 2:38 i Mt 28:19 bez przedstawiania formulek jako magicznych słów.

• Teksty do porównania: Mk 1:16–20; Dz 2:37–41; Mt 28:18–20

Kontynuacja w domu

Omówcie różnicę między badaniem doktryny a wywieraniem nacisku na osobistą decyzję.